

● అరుణ ప్రశ్నః ●

(తై.ఆ.1.0.0)

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః | భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రైః |
స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ంస్తనూభిః | వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః |
స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధత్రవాః | స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః |
స్వస్తి నస్తార్క్ష్య అరిష్టనేమిః | స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ||

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ||

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః | భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రైః |
స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ంస్తనూభిః | వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః |
స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధత్రవాః | స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః |
స్వస్తి నస్తార్క్ష్య అరిష్టనేమిః | స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు |
ఆపమాపామపః సర్వోః | అస్మాదస్మాదితోఽముతః || 1 ||

అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ | సహ సంచస్మరన్ధియా |
 వాయుశ్చో రశ్మిపతయః | మరీచ్యత్సా నో అద్రుహః |
 దేవీర్భువనసూవరిః | పుత్రవత్సాయ మే సుత |
 మహానామ్నిర్మహామానాః | మహాసో మహాసస్యుః |
 దేవీః పర్ణన్యసూవరిః | పుత్రవత్సాయ మే సుత || 2 ||

అపాశ్చ్యష్టిమపా రక్షః | అపాశ్చ్యష్టిమపారఘమ్ ||
 అపాష్ట్రామప చావర్తిమ్ | అపదేవీరితో హిత |
 వజ్రం దేవీరజీతాగ్ శ్చ | భువనం దేవసూవరిః |
 ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్ | యోనినోర్ధ్వముబీషత |
 శివానశ్శన్తమా భవన్తు | దివ్యా ఆప ఓషధయః |
 సుమృద్ధీకా సరస్వతీ | మా తే వ్యోమ సందృశి || 3 ||

సృతిః ప్రత్యక్షమైతిహ్యమ్ | అనుమానశ్చతుష్టయమ్ |
 ఏతైరాదిత్యమణ్డలమ్ | సర్వైరేవ విధాస్యతే |
 సూర్యో మరీచిమాదతే | సర్వస్మాద్భువనోదధి |

తస్యాః పాకవిశేషేణ స్మృతం కాలవిశేషణమ్ |

నదీవప్రభవత్కాచిత్ | అక్షయ్యాత్స్వంతే యథా || 4 ||

తాన్నద్యోఽభిసమాయన్తి సోరుసుతీ న నివర్తతే ఏవన్నానాసముత్థానాః |

కాలోస్సంవత్సరగ్గ శ్రితాః | అణుశశ్చ మహాశశ్చ |

సర్వే సమవయన్తి తమ్ | సతైస్సర్వైస్సమావిష్టాః |

ఊరుస్సన్న నివర్తతే | అభిసంవత్సరం విద్యాత్ | తదేవ లక్షణే || 5 ||

అణుశశ్చ మహాశశ్చ | సమారాధః ప్రదృశ్యతే |

సంవత్సరః ప్రత్యక్షేణ | నాభిసత్వః ప్రదృశ్యతే |

పటరో విక్లిధః పింగః | ఏతద్వరుణలక్షణమ్ |

యత్రైతదుపదృశ్యతే | సహస్రం తత్ర నీయతే |

ఏకగ్ం హి శిరో నానా ముఖే | కృత్స్నం తదృతులక్షణమ్ || 6 ||

||
ఉభయతస్సప్తైర్వియాణి | జల్పితం త్వేవ విహ్యతే |

శుక్లకృష్ణే సంవత్సరస్య | దక్షిణవామయోః పార్శ్వయోః |

త॒ష్టై॒షా భ॒వతి॑ శు॒క్రం॑ తే అ॒న్యద్య॒జతం॑ తే అ॒న్యత్॑ |
 వి॒షు॒రూ॒పే అ॒హనీ॑ ద్యౌ॒రి॒వాసి॑ వి॒శ్వా॒హి మా॒యా అ॒వసి॑ స్వ॒ధావః॑ |
 భ॒ద్రా తే॑ పూ॒షన్ని॒హ రా॒తిర॒స్త్వితి॑ నా॒త్ర భు॑వనమ్ | న పూ॒షా |
 న ప॒శవః॑ నాది॒త్యస్సం॑వత్సర ఏ॒వ ప్ర॒త్యక్షే॑ణ ప్రి॒యత॑మం వి॒ద్యాత్ |
 ఏ॒తద్వై సం॑వత్సరస్య ప్రి॒యత॑మగ్ం రూ॒పమ్ | యోఽస్య॑ మహా॒నర్థ ఉ॑త్పత్స్యమా॒నో
 భ॒వతి॑ ఇ॒దం పు॒ణ్యం కు॑రు॒ష్వేతి॑ తమా॒హర॑ణం ద॒ద్యాత్ || 7 ||

సా॒కం॒జానా॑గ్ం స॒ప్త॒థమా॑సురే॒కజ॑మ్ | ష॒డుద్య॑మా ఋ॒షయో॑ దే॒వజా॑ ఇ॒తి |
 తే॒షామి॒ష్టాని॒ విహితా॑ని ధా॒మ॒శః | స్థా॒త్రే రే॒జన్తే॑ వి॒కృ॒తాని॒ రూ॒ప॒శః |
 కో ను॑ మ॒ర్యా అ॒మి॒భి॒తః | స॒ఖా స॒ఖాయ॑మబ్ర॒వీత్ |
 జహా॑కో అ॒స్మ దీ॒షతే॑ | య॒స్తిత్యా॑జ స॒ఖివి॑దగ్ం స॒ఖాయ॑మ్ |
 న తస్య॑ వా॒చ్యపి॑ భా॒గో అ॒స్తి | యదీ॑గ్ం శృ॒ణోత్ప॑లకగ్ం శృ॒ణోతి॑ || 8 ||

న హి ప్ర॒వేద॑ సు॒కృత॑స్య ప॒థ్నామి॑తి | ఋ॒తుర్ఋ॒తునా॑ ను॒ధ్యమా॑నః |
 వి॒ననా॑దా॒భిధా॑వః | ష॒ష్టిశ్చ త్రి॑గ్ం శ॒కా వ॒ల్గః |
 శు॒క్లకృ॑ష్ణా చ పా॒ష్టికా॑ | సా॒రాగ॑వ॒స్తైర్దర॑దక్షః |

వ॒స॒న్తో॑ వ॒సు॒భి॒స్స॒హ స॒ంవ॒త్స॒రస్య॑ స॒వి॒తుః॑
ప్రై॒ష॒కృ॒త్ ప్ర॒థ॒మః॑ స్మృ॒తః॑ అ॒మా॒నో॒దయ॑తే॒త్వన్యాన్॑ ॥ 9 ॥

అ॒మా॒గ్ శ్చ॑ ప॒రి॒రక్ష॑తః॒ ఏ॒తా వా॒చః॑ ప్ర॒యుజ్య॑న్తే
య॒త్రై॒తదు॑ప॒దృశ్య॑తే॒ ఏ॒తదే॒వ వి॒జాన్తీ॒యాత్
ప్ర॒మా॒ణం॑ కా॒లప॑ర్య॒యే వి॒శేష॑ణం॒ తు వ॒క్ష్యా॒మః॑
ఋ॒తూనాం॑ త॒న్నిబో॑ధ॒తా శు॒క్లవా॑సా రు॒ద్రగ॑ణః
గ్రి॒ష్ణేణా॑ఽఽవ॒ర్తతే॑ స॒హ ని॒జహన్॑ పృ॒థివీ॑గ్ం స॒ర్వామ్ ॥ 10 ॥

జ్యోతి॑షాఽప్ర॒తిభ్యే॑న సః॒ వి॒శ్వ॒రూ॒పాణి॑ వా॒సాగ్ం॑సి
ఆ॒ది॒త్యానాం॑ ని॒బోధ॑తా స॒ంవత్స॑రీ॒ణం కర్మ॑ఫ॒లమ్
వర్షా॑భి॒ర్దద॑తాగ్ం స॒హ అ॒దుఃఖో॑ దుఃఖా॒చక్షు॑ర్ని॒వ
తద్గో॑ఽఽపీ॒త ఇ॒వ దృశ్య॑తే॒ శీతే॑నా॒వ్యధ॑యన్ని॒వ
రు॒రుద॑క్ష ఇ॒వ దృశ్య॑తే॒ హ్లాద॑యతే॒ జ్వల॑తశ్చై॒వ
శా॒మ్యత॑శ్చాస్య॒ చక్షు॑షీ॒ యా వై ప్ర॒జా భు॑గ్గ్శ్యన్తే
స॒ంవత్స॑రా॒త్తా భు॑గ్గ్శ్యన్తే॒ యాః ప్ర॑తి॒తిష్ఠ॑న్తి॒

సంవత్సరే తాః ప్రతితిష్ఠన్తి వర్షాభ్య ఇత్యర్థః ॥ 11 ॥

అక్షిదుఃఖాత్థితప్యైవ విప్రసన్నై కనీకైః

ఆశ్చ కైచాద్గణం నన్తి ఋభూణాం తన్నిబోధత

కనకాభాని వాసాగ్గంసి అహతాని నిబోధత

అన్నమశ్చేత మృశ్లేత అహం వో జీవనప్రదః

ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే శరద్యత్రోపదృశ్యతే ॥ 12 ॥

అభిధాన్వన్తోఽభిషున్త ఇవ వాతవన్తో మరుద్గణాః

అముతో జేతుమిషుముఖమివ సన్నద్ధాస్సహ దదృశే హ

అపథ్యస్తైర్వన్తివర్జైరవ విశిఖాసః కపర్దినః

అక్రుద్ధస్య యోత్యమానస్య క్రుద్ధస్యేవ లోహినీ

హేమతశ్చక్ష్పిషీ విద్యాత్ అక్షయోః క్షిపణోలివ ॥ 13 ॥

దుర్భిక్షం దేవలోకేషు మనూనామదకం గృహే

ఏతా వాచః ప్రవదన్తిః వైద్యుతో యాన్తి శైశ్విరీః

తా॒ అ॒గ్నిః ప॒వమా॒నా॒ అ॒వైక్ష॑త॒ ఇ॒హ జీ॒వి॒కామ॑ప॒రిప॑శ్యన్॒|

త॒స్మై॒షా భ॑వతి॒ ఇ॒హే॒హ వ॑స్సు॒తప॑సః॒|

మ॒రుత॑స్సూ॒ర్యత్వ॑చః॒ శ॒ర్మ స॒ప్రథా॑ ఆ॒వృ॑ణే ॥ 14 ॥

అతి॑తా॒వ్రాణి॑ వా॒సాగ్ం॒ సి॒| అ॒ష్టివ॑జ్రి॒శత॑ఘ్ని॒ చ॒|

విశ్వే॑ దే॒వా వి॑ప్ర॒హర॑న్తి॒ అ॒గ్నిజి॑హ్వ అ॒సశ్చ॑త॒|

నైవ॑ దే॒వా న మ॒ర్త్యః॒ న రా॑జా వరు॒ణో వి॑భుః॒|

నా॒గ్నిర్వై॒ష్ణో న ప॑వమా॒నః॒ మాతృ॑క్మ॒చ్ఛన॑ విద్యతే॒|

ది॒వ్యఽవై॒కా ధ॑ను॒రాల్నిః॒ పృ॒థి॒వ్యామ॑ప॒రా శ్రీ॒తా ॥ 15 ॥

తస్యే॒ష్టో వ॑మి॒రూపే॑ణ॒ ధ॑ను॒ర్జ్యోమ॑భాన॒భ్యయ॑మ్॒|

తది॑న్త్ర॒ధను॑రిత్య॒జ్యమ్॒| అ॒భ్రవ॑ణ్ణే॒షు చ॑క్షతే॒|

ఏ॒తదే॑వ శం॒యోర్భా॑ర్హస్ప॒త్యస్య॒| ఏ॒తద్రు॑ద్రస్య॒ ధనుః॒॑|

రు॒ద్రస్య॑ త్వే॒వ ధ॑ను॒రాల్నిః॒ శిర॑ ఉ॒త్పి॑వేష॒|

స ప్ర॑వర్గ్యో॒భవతి॑ తస్మా॒ద్యస్స॑ప్ర॒వర్గ్యే॑ణ॒ యజ్ఞే॑న॒ యజ॑తే॒|

రు॒ద్రస్య॑ స శిరః॒ ప్రతి॑దధాతి॒ నైనగ్ం॒ రు॒ద్ర ఆరు॑కో భవతి॒ య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 16 ॥

అత్వాద్వాన్వితోఽతిరశ్చాత్| శిశిరః ప్రద్యుశ్యతే|
 వైవ రూపం న వాసాగ్ం సి| న చక్షుః ప్రతిద్యుశ్యతే|
 అన్యన్యం తు న హిగ్గస్తాతః| సతప్తద్దేవలక్షణమ్|
 లోహితోఽక్ష్ణి శారశ్శీర్ణః| సూర్యస్యోదయనం ప్రతి|
 త్వం కరోషిన్యంజలికామ్| త్వం కరోషి నిజానుకామ్ || 17 ||

నిజానుకామేన్యంజలికా| అమీ వాచముపాసతామితి|
 తష్టై సర్వ ఋతవో నమస్తే| మర్వాదాకరత్వాత్ప్రపురోధామ్|
 బ్రాహ్మణ ఆహ్వాతి| య ఏవం వేద| స ఖలు సంవత్సర ఏతైస్సేనానీభిస్సహ|
 ఇన్ద్రియ సర్వాన్కామానభివహతి| స ద్రుప్సః| తప్తైషా భవతి || 18 ||

అవద్రప్సో అగ్ంశుమతీమతిష్ఠత్| ఇయానః కృష్ణో దశభిస్సహపైః||
 ఆవర్తమిన్ద్రః శచ్ఛా ధమన్తమ్| ఉపస్సుహి తం నృమణామథద్రామితి|
 ఏతయైవేన్ద్రః సలావృక్యా సహ| అసురాన్ పరివృశ్యతి|
 పృథివ్యగ్ంశుమతీ| తామన్వవస్థితః సంవత్సరో దివం చ|

వై॥ వం॥ విదుషాఽఽచార్యోదైవాసినా॥ అన్యోన్యస్థైః ద్రుప్త్యాతామ్॥ యో ద్రుప్త్యాతి॥
 భుశ్యతే॑ స్వర్గో॒ల్లోకాత్॑॥ ఇత్యు॑తుమ॒ణ్ణలొ॒ని॥
 సూర్యమ॑ణ్ణలొన్యోభ్యోయికాః॥ అత ఊర్ధ్వగం॑సనిర్వచనాః ॥ 19 ॥

ఆరోగో భూజః పటరః పత॒ఙ్గః॑ స్వర్ణరో జ్యోతిషి॑మాన్ విభా॒సః॑
 తే అ॒ష్టైః సర్వే॑ దివమాతప॒న్తి॑॥ ఊర్ధ్వం దుహ॑నా అనపస్సు॒రన్త ఇ॒తి॑॥
 కశ్యపా॑ఽష్టమః॒ స మహా॑మేరుం న జహా॒తి॑॥
 త॒స్యై॒షా భవ॑తి॒ యత్యే॑ శిల్పంకశ్యప రోచనా॑వత్॒
 ఇ॒న్ద్రియావ॑త్పుష్క॒లం చి॒త్రభా॑ను॒ యస్మి॑న్ద్యౌర్వ్య అ॒ర్చితా॑స్సప్త సా॒కమ్ ॥ 20 ॥

తస్మిన్ రాజానమభివిశ్రయేమమితి॑ తే అ॒ష్టైః సర్వే॑ కశ్యపాజ్యోతిర్లభ॑న్తే॒
 తాన్ద్యౌమః కశ్యపాదభినిర్ధమతి॑ భుస్తాకర్ణకృదివైవమ్॑
 ప్రాణో జీవానీన్ద్రియజీవాని॑ సప్త శీర్షణ్యః ప్రాణాః॑
 సూర్యో ఇత్యోచార్యః॑ అపశ్యమహమేతాన్ద్యౌ సూర్యోనితి॑
 పఞ్చకర్ణో వాత్స్వయనః॑ సప్తకర్ణశ్చ ప్లాక్షిః ॥ 21 ॥

ఆనుక్రవిక ఏవ నౌ కశ్యప ఇతి ఉభౌ వేదయితే

న హి శేకుమివ మహామేరుం గన్తుమ్ అపశ్యమహమేతత్సార్యమణ్ణలం
పరివర్తమానమ్ గార్ఘ్యః ప్రాణత్రాతః గచ్ఛన్త మహామేరుమ్ ఏకం చాజహతమ్
భ్రాజపటరపతఙ్గా నిహనే తిష్ఠన్నాతపన్తి తస్మాద్విహ తప్రితపాః || 22 ||

అముత్రేతరే తస్మాద్విహతప్రితపాః తేషామేషా భవతి
సప్త సూర్యో దివమనుప్రవిష్టాః తానన్వేతి పభిభర్ద్దక్షిణావాన్
తే అఙ్ఘై సర్వే ఘృతమాతపన్తి ఊర్జం దుహనా అనపస్ఫురన్త ఇతి
సప్తర్షిజస్సూర్యో ఇత్యాచార్యః తేషామేషా భవతి సప్త దిశౌ నానాసూర్యః || 23 ||

సప్త హోతార ఋత్విజః దేవా ఆదిత్యా యే సప్త తేభిస్సోమాభరక్షణ ఇతి
తదప్యవ్త్నాయః దిగ్భాజ ఋతూన్ కరోతి
ఏతయైవృతా సహస్రసూర్యతాయా ఇతి వైశంపాయనః తస్మైషా భవతి
యద్ద్యావ ఇన్ద్ర తే శతగ్ంశతం భూమిః ఉతస్సుః
నత్వౌ వజ్రిన్ సహస్రగ్ం సూర్యః || 24 ||

అనునజాతమష్ట రోదసి ఇతి నానావిశ్వాద్యతానాం నానాసూర్యత్వమ్ |

అష్టా తు వ్యవసితా ఇతి సూర్యమణ్ణలాన్యష్టాత ఊర్ధ్వమ్ | తేషామేషా భవతి |

చిత్రం దేవానామదగ్ధాదనీకమ్ | చక్షుర్నిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః |

ఆప్తా ద్యౌవౌపృథివీ అన్తరిక్షమ్ | సూర్య ఆత్మా జగత్స్తస్థుషశ్చైతి || 25 ||

క్వేదమభ్రన్నివిశతే | క్వాయగ్ం సంవత్సరో మిథః | క్వాహః క్వేయన్దేవ రాత్రీ |

క్వ మాసా ఋతవః శ్రితాః | అర్ధమాసా ముహూర్తాః | నిమేషాష్టటిభిస్సహ |

క్వేమా ఆషా నీవిశన్తే | యదీతో యాన్తి సంప్రతి | కాలో అప్పునీవిశన్తే |

ఆపస్సూర్యే సమాహితాః || 26 ||

అభ్రాన్యపః ప్రపద్యన్తే | విద్యుత్సూర్యే సమాహితా | అనవర్ణే ఇమే భూమి |

ఇయం చాఽసౌ చ రోదసి | కిగ్గ్స్విదత్రాన్తరా భూతమ్ | యేనేమే విధృతే ఉభే |

విష్ణునో విధృతే భూమి | ఇతి వత్సస్య వేదనా | ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతమ్ |

సూయవసిన్తీ మనుషే దశస్యే || 27 ||

వృష్ణభాద్రోదస్ విష్ణవేతే॥ దాధర్థ పృథివీమభిత మయాభైః॥ కిన్తద్విష్ణోర్థలమాసః॥
 కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్॥ ఏకో యద్ధారయద్దేవః॥ రేజతీ రోదస్ ఉభే॥
 వాతాద్విష్ణోర్థలమాసః॥ అక్షరాద్దీప్తిరుచ్యతే॥ త్రిపదాద్ధారయద్దేవః॥
 యద్విష్ణోరేకముత్తమమ్ ॥ 28 ॥

అగ్నయో వాయవశ్చైవ॥ ఏతదస్య పరాయణమ్॥ పృచ్ఛామి త్వ పరం మృత్యుమ్॥
 అవమం మధ్యమంచతుమ్॥ లోకంచ పుణ్యపాపానామ్॥ ఏతత్పృచ్ఛామి సంప్రతి॥
 అముమాసః పరం మృత్యుమ్॥ పవమానం తు మధ్యమమ్॥ అగ్నిరేవావమో మృత్యుః॥
 చస్తమాశ్చతురుచ్యతే ॥ 29 ॥

అనౌభోగాః పరం మృత్యుమ్॥ పాపాస్సంయన్తి సర్వదా॥ ఆభోగాన్న్వేష సంయన్తి॥
 యత్ర పుణ్యకృతో జనాః॥ తతో మధ్యమమాయన్తి॥ చతుమగ్నిం చ సంప్రతి॥
 పృచ్ఛామి త్వ పాపకృతః॥ యత్ర యాతయతే యమః॥ త్వన్నస్తద్భ్రష్టాన్ ప్రభూహి॥
 యది వేత్థాఽసతో గృహన్ ॥ 30 ॥

క॒శ్యపా॑దు॒బితా॑స్స॒ర్యోః॑ | పా॒పాన్ని॑ర్హన్తి స॒ర్వదా॑ | రో॒దస్యో॑రన్తర్దే॒శేష॑ |

తత్ర॑ న్య॒స్యన్తే॑ వా॒సవైః॑ | తే॒ఽశరీ॑రాః ప్రప॒ద్యన్తే॑ | యథా॑ఽపు॒ణ్యస్య॑ కర్మ॒ణః॑ |

॥
అపా॑ణ్యపాదకే॒శాసః॑ | తత్ర॑ తే॒యోని॑జా॒జనాః॑ | మృ॒త్వా పు॑నర్మృ॒త్యుమా॑ప॒ద్యన్తే॑ |

అ॒ద్యమా॑నాస్స॒కర్మ॑భిః ॥ 31 ॥

ఆ॒శాతి॑కాః క్రి॒మయ॑ ఇ॒వ | తతః॑ పూ॒యన్తే॑ వా॒సవైః॑ | అ॒పైతం॑ మృ॒త్యుం జ॑యతి |

య ఏ॒వం వే॑ద | స ఖ॒ల్యైవం॑ విద్రౌ॒హ్నాణః॑ | దీ॒ర్ఘక్షు॑త్తమో భ॒వతి॑ |

క॒శ్యప॑స్యాతి॒భిస్సిద్ధ॑గ॒మన॑స్సిద్ధా॒గమనః॑ | త॒స్యైషా॑ భ॒వతి॑ |

॥
ఆ॒యస్సి॑న్థ్ర॒ష్ట వా॑స॒వాః | రో॒హన్తి॑ పూ॒ర్వో రు॑హాః ॥ 32 ॥

ఋ॒షిర్ హ దీ॑ర్ఘక్షు॒త్తమః॑ | ఇ॒న్ద్రస్య॑ ఘ॒ర్హో అతి॑భి॒రితి॑ | క॒శ్యపః॑ ప॒శ్యకో॑ భ॒వతి॑ |

యత్సర్వం॑ పరిప॒శ్యతీ॑తి స్తా॒ఞ్శ్యాత్ | అథా॑గ్నే॒రష్ట॑పురుష॒స్య | త॒స్యైషా॑ భ॒వతి॑ |

అగ్నే॒ నయ॑ సు॒పథా॑ రా॒యే అ॒స్మాన్ | వి॒శ్వాని॑ దే॒వ వ॒యనా॑ని వి॒ద్వాన్ |

యు॒యోధ్య॑స్స॒జ్ఞాసు॑రా॒ణమే॑నః | భూ॒యిష్టా॑న్తే నమ ఉ॒క్తిం వి॑ధే॒మేతి॑ ॥ 33 ॥

అగ్నిశ్చ॑ జాత॑వేదాశ్చ॑ సహా॑జా అజి॑రాప్రథుః॑ వైశ్వా॑నరో న॑ర్యాపాశ్చ॑

ప॒జ్జి॑రాధాశ్చ॑ సప్త॑మః వి॒సర్పే॑వాఽష్ట॑మోఽగ్ని॒నామ్॑ ఏతే॑ఽష్టా వ॒సవః, క్షి॑తా ఇ॒తి॑

యథ॑ర్వే॒వాగ్నే॑రల్ప॒ర్వర్ణ॑విశే॒షాః॑ నీ॒లాల్ప॑శ్చ పీ॒తకా॑ల్పశ్చే॒తి॑॥

అథ॑ వాయో॒రేకా॑దశపు॒రుష॑స్త్వైకాదశస్త్రి॒కస్య॑ ప్ర॒భ్రాజ॑మానో వ్య॑వద॒తాః॑ ॥ 34 ॥

యాశ్చ॑ వా॒సుకి॑వైద్యు॒తాః॑ ర॒జతాః॑ ప॒రుషాః॑ శ్వా॒మాః॑ కపి॒లా అ॑తిలో॒హితాః॑

ఊ॒ర్ధ్వో అ॑వప॒తంతా॑శ్చ॑ వైద్యు॒త ఇ॑త్యే॒కాద॑శ॒ వైసం॑ వైద్యు॒తో హి॑న॒న్తి॑

య ఏ॒వం వే॒ద స హో॑వాచ॒ వ్యాసుః॑ పా॒రాశ॑ర్యః॒

వి॒ద్యుద్వ॑ధమే॒వాహం॑ మృ॒త్యుమై॑చ్ఛ॒మితి॑ న త్వ॑కా॒మగ్ం॑హన్తి ॥ 35 ॥

య ఏ॒వం వే॒ద అథ॑ గ॒న్ధర్వ॑గణాః॒ స్వాన॑భ్రా॒టే అ॒ఘ్నో॑ర్భ॒ష్మణి॑ హస్త॒స్సహస్తాః॑

కృ॒శాను॑ర్వి॒శ్వావ॑సుః॒ మూ॒ర్ధన్వో॑న్ధ్రా॒స్సౌర్య॑వ॒ర్చాః॑ కృ॒తిరి॑త్యే॒కాద॑శ గ॒న్ధర్వ॑గణాః॒

దే॒వాశ్చ॑ మ॒హాదే॑వాః॒ రశ్మ॑యశ్చ దే॒వా గ॒రగి॑రః ॥ 36 ॥

వై॒నం గ॑రో హి॒న్తస్తి॑ య ఏ॒వం వే॑దః గౌ॒రీ మి॑మాయ స॒ఖిలా॑ని తక్ష॒తీ॑

ఏ॒కప॑దీ ద్వి॒పదీ॑ సా చతు॑ష్పదీ॒ అష్టా॑పదీ న॒వప॑దీ బ॒భూవు॑షీ॑ స॒హస్రాక్ష॑రా ప॒రమే॑

వ్యో॒మన్ని॑తి॒ వాచో॑ విశే॒షణమ్॑ అథ నిగద॑వ్యాఖ్యా॒తాః॑

తాననుక్ర॑మిష్యా॒మః॑ వ॒రోహ॑వస్సుత॒పసః॑ ॥ 37 ॥

వి॒ద్యున్మ॑హస్తో ధూ॒పయః॑ శ్వా॒పయో॑ గృ॒హమే॑థాశ్చే॒త్యేతే॑

యే చే॒మేఽశి॑మివి॒ద్విషః॑ ప॒ర్థన్యా॑స్సప్త పృ॒థివీ॑మభివర్ష॒న్తి॑

వృ॒ష్టిభి॑ర॒తి॒ ఏత॑యైవ విభక్తి॑విప॒రీతాః॑ స॒ప్తభి॑ర్వా తై॒రుదీ॑రతాః॒

అ॒మూన్లో॑కానభివర్ష॒న్తి॑ తేషా॑మే॒షా భ॑వతి॒ స॒మాన॑మే॒తదు॑దకమ్ ॥ 38 ॥

ఉ॒చ్చైత్య॑వచా॒హభిః॑ భూ॒మిం ప॒ర్థన్యా॑ జి॒న్వన్తి॑ ది॒వం జి॒న్వన్త్యగ్న॑య ఇ॒తి॑

యదక్ష॑రం భూత॑కృతమ్ విశ్వే॑ దే॒వా ఉ॒పా॑సతే॒ మహర్షి॑మస్య గో॒ష్ఠా రమ్॑

జ॒మద॑గ్నిమకుర్వత॒ జ॒మద॑గ్నిరొ॒ప్తాయ॑తే॒ భన్దో॑భిశ్చతురుత్త॒రైః॑

రా॒జ్ఞాన్సో॑మస్య త్మ॒ష్టా సః॑ ॥ 39 ॥

బ్ర॒హ్మ॑ణో వీ॒ర్యో॑వతా॒ శి॒వో నః॑ ప్ర॒ది॒శో వి॑శః॒ తచ్చ॑ం యో॒రౌ॑వృ॒ణీమ॑హే॒

గా॒తుం య॒జ్ఞో॑య॒ గా॒తుం య॒జ్ఞప॑తయే॒ ధై॒వీ॑స్వ॒స్తిర॑స్తు నః॒

స్వ॒స్తిర్నోను॑వే॒భ్యః॒ ఊర్ధ్వం॑ జి॒గాతు॑ భే॒షజ॑మ్ శ॒న్నో అస్తు॑ ద్వి॒పదే॒॑ శం చతు॑ష్పదే॒

సోమ॑పా (3) అసోమ॑పా (3) ఇతి నిగదవ్యఖ్యాతాః ॥ 40 ॥

స॒హస్ర॑వృ॒ణీయం॑ భూ॒మిః॒ ప॒రం వో॑మ స॒హస్ర॑వృత్॒ అశ్వీ॑నో భు॒జ్యోనో॑స్త్వా॒

వి॒శ్వస్య॑ జగ॒తస్ప॑తీ॒ జాయా॑ భూ॒మిః ప॑తి॒ర్వోమ॑ మి॒థున॑న్తై అ॒తుర్య॑థుః॒

పు॒త్రో బృ॒హస్ప॑తీ రు॒ద్రః॒ స॒రమా॑ ఇతి స్త్రి॒పుమ॑మ్॒

శు॒క్రం వా॑మ॒న్యద్య॑జతం వా॑మ॒న్యత్ వి॑షు॒రౌపే॑ అ॒హస్రీ॑ ద్యౌల॒వ స్థః॑ ॥ 41 ॥

వి॒శ్వా హి మా॒యా అ॒వధః॑ స్వ॒ధావ॑న్తై॒

భ॒ద్రో వా॑ం పూ॒షణో॑వి॒హర॑తి॒రస్తు॑ । వా॒సాత్వో చి॒త్రో జగ॑తో ని॒ధానౌ॒॑

ద్యౌవా॑భూమీ చ॒రథః॑ స॒గ్ం స॒ఖాయౌ॑ తా॒వశ్వీ॑నో రా॒సభా॑శ్వా హ॒వం మే॒॑

శు॒భస్ప॑తీ ఆగ॒తగ్ం॑ సూ॒ర్యయా॑ స॒హ త్వ॑గ్రో॒హ భు॒జ్యమ॑శ్వీనోద॒మేఘే॒॑

ర॒యిన్న క॑శ్చి॒న్నమృ॒వాం (2) అ॒వాహః॑ త॒మూహా॑ధు॒ర్నాభి॑రొత్త॒న్వతీ॑భిః॒

అ॒న్తర్నిక్ష॑ప్తు॒ణ్భిర॑పోదకాభిః ॥ 42

తి॒స్రః, క్ష॑ప్ర॒స్తిర॑హ॒తివ॑ఽభి॒ఘ్నః॑ | నో॒స॒త్వా భు॑జ్య॒మాహ॑థుః ప॒త॒జ్ఞైః॑ |

స॒ముద్ర॑స్య భ॒న్వన్మోర్ధ॑స్య పా॒రే | త్రి॒భీర॑భై॒శ్చత॑ప॒ద్భిః ష॑డ॒శ్చైః॑ |

స॒వి॒తా॒రం వి॑త॒న్వన్త॑మ్ | అను॑బ॒ధ్నాతి॑ శాం॒బరః॑ | ఆప॑పూర్ణం॒బర॑శ్చై॒వ |

స॒వి॒తారే॑ప॒సోఽభ॑వత్ | త్యగ్ం సు॒తృప్తం॑ వి॒ది॒త్యై॒వ | బ॒హు॒సోమ॑ గి॒రం వ॑శీ || 43 ||

అ॒న్వేతి॑ తుగ్రో వ॒క్రియా॑న్తమ్ | ఆయ॑సూ॒యాన్ధౌ॑మ॒తృప్ను॑షు | స

స॒జ్ఞామ॑స్త॒మోద్యో॑ఽత్య॒తః | వా॒చో గాః పి॑పాతి తత్ | స త॒ద్గోభి॑ష్ఠా॒వోఽత్యే॑త్య॒న్వే |

ర॒క్షసా॑న॒న్వితా॑శ్చ॒ యే | అ॒న్వేతి॑ ప॒రివృ॑త్య॒ఽస్తః॑ | ఏ॒వమే॒తాన్థో॑ అ॒శ్వినా॑ |

తే ఏ॒తే ద్యుః॑పృ॒థి॒వ్యః॑ | అ॒హర॑హ॒ర్గర్భ॑న్ద॒ధాధే॑ || 44 ||

తయో॑రే॒తా వ॒త్సావ॑హో॒రాత్రే॑ | పృ॒థి॒వ్యా అ॒హః | ది॒వో రా॑త్రీః |

తా అ॒వి॒స్మృ॑ష్టా | ద॒మ్పతీ॑ ఏ॒వ భ॑వతః | తయో॑రే॒తా వ॒త్సా |

అ॒గ్నిశ్చో॑ది॒త్యశ్చ॑ | రా॒త్రేర్వ॒త్సః | శ్వే॒త ఆ॑ది॒త్యః | అ॒హోఽగ్నిః॑ || 45 ||

తా॒మ్రో అ॒రు॒ణః | తా అ॒వి॒స్మృ॑ష్టా | ద॒మ్పతీ॑ ఏ॒వ భ॑వతః |

తయో॑రే॒తా వ॒త్సా | వృ॒త్రశ్చ॑ వై॒ద్యుత॑శ్చ | అ॒గ్నేర్వ॒త్సః | వై॒ద్యుత॑ ఆది॒త్యస్య॑ |

తా అవిస్మృష్టా॑ దమ్పతీ॑ ఏ॒వ భ॑వతః॒ తయోరే॑తా వ॒త్సా ॥ 46 ॥

ఉ॒ష్ణా చ॑ నీ॒హర॑శ్చ॒ వృ॒త్రస్సో॒ష్ణా॒ వైద్యు॒తస్య॑ నీ॒హరః॑ తా తావే॒వ ప్ర॑తిపద్యేతే॑

సే॒యగ్ం రా॑త్రీ గ॒ర్భణీ॑ పు॒త్రేణ॑ సం॒వస॑తి॒

తస్యా॑ వా ఏ॒తదు॒ల్బణమ్॑॥ యద్రా॑త్రో ర॒శ్మయః॑

యథా॑ గో॒ర్గర్భ॑ణ్యో ఉ॒ల్బణమ్॑॥ ఏ॒వమే॒తస్యా॑ ఉ॒ల్బణమ్॑॥

ప్ర॒జయి॑ష్టుః ప్ర॒జయా॑ చ పశు॑భిశ్చ భ॒వతి॑ య ఏ॒వం వే॒ద॥

ఏ॒తము॑ద్యన్తమపి॒యన్తం॑ చే॒తి॒ ఆది॑త్యః పు॒ణ్యస్య॑ వ॒త్సః॒ అథ॑ ప॒విత్రా॑గ్గిర॒సః ॥ 47 ॥

ప॒విత్ర॑వన్తః ప॒రివా॑జమా॒సతే॑॥ పితై॑షాం ప్ర॒త్నా అ॒భిర॑క్షతి వ్రతమ్॑

మ॒హస్స॑ముద్రం వరు॑ణస్తిరోదధే॒॑ ధీరా॑ ఇచ్ఛే॒క్తుర్ధరు॑ణేష్వారభమ్॑॥

ప॒విత్రం॑ తే వి॒తతం॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్సతే॑॥ ప్ర॒భుర్గొ॒త్రాణి॑ ప॒ర్యేషి॑వి॒శ్వతః॑

అ॒తప్త॑తనూర్న తదా॒మో అ॒న్నతే॒॑ శృతా॑స ఇ॒ద్యహన్త॑స్తత్సమా॒శత॑

బ్ర॒హ్మ దే॒వానా॑మ్॥ అ॒సత॑స్సద్యే తత॑క్షుః ॥ 48 ॥

ఋషయస్సప్తాత్రి॑శ్చ॒ యత్ సర్వే॑ఽత్రయో॒ అగస్త్య॑శ్చ॒

నక్ష॑త్రైశ్చ॒ జ్ఞతో॑ఽవసన్॒ అథ॑ స॒ వితుః॑ శ్వా॒ వాత్స్యా॑ఽవర్తి॒ కామ॑స్య॒

అమీ॑ య ఋ॒క్షా ని॑హితా॒ స ఉ॒చ్ఛా నక్తం॑ దద్మ॒ శ్రౌ కు॑హా॒ చిద్ది॑వే॒ యుః॑

అద॑భ్యాని॒ వరు॑ణస్య॒ వ్రతా॑ని॒ వి॒చాక॑శచ్చ॒ వ్రమా॑ నక్ష॒ త్రమే॑తి॒

తత్ప॑వి॒తుర్వరే॑ణ్యమ్॒ భర్గో॑ దే॒ వస్య॑ భీమ॒ హి ॥ 49 ॥

భియో॑ యో నః॒ ప్ర॒చోద॑యాత్॒ తత్ప॑వి॒తుర్వ॑ణీమ॒ హే॑

వ॒యన్దే॑వస్య॒ భోజ॑నమ్॒ శ్రౌష్ఠగ్ం॑ స॒ర్వధా॑త॒ మమ్॑

తురం॑ భగ॒స్య భీ॑మ॒ హి అ॑పా॒ గూహ॑త స॒ వితా॑ తృభీన్॒

సర్వా॑న్ది॒వో అ॒న్ధసః॑ నక్త॒ వ్రాన్య॑భవ॒ వ్రుశే॑

అ॒స్థ్వి॒స్థా సం॑భ॒ విష్యా॑మః॒ నామ॑ నామై॒ వ నామ॑ మే ॥ 50 ॥

నపు॑గ్ంస॒ క్తం పు॒మాగ్స్త్రి॑స్త్వి॒స్థావ॑రో॒ఽస్య॒థ జ॑గ్గ॒ మః॑

య॒జేఽయ॑క్తి॒ య॒ష్టాహే॑ చ॒ మయా॑ భూ॒తాన్య॑యక్ష॒ త

ప॒శవో॑ మమ॒ భూతా॑ని॒ అనూ॑బ॒ధ్యోఽస్య॑హం వి॒భుః॑

స్త్రియ॑స్స॒తీః తా ఉ॑మే పు॒గ్ంస ఆ॑హుః॒

పశ్యదక్షణాన్వవిచేతదన్ధః కవిర్యః పుత్రస్య ఇమా చికేత ॥ 51 ॥

యస్తా విజానాన్ధవితుః పితాసత్ అన్ధో మణిమవిన్దత్

తమనఙ్గులిరావయత్ అగ్రివః ప్రత్యముఞ్చత్

తమజిహ్వో అసశ్చత ఊర్ధ్వమాలమవాక్చాఖమ్

వృక్షం యో వేద సమప్రతి న స జాతు జనః శ్రద్ధధాత్

మృత్యుర్నో మారయాదితిః హసితగ్ంరుదితశ్లేతమ్ ॥ 52 ॥

వీణాపణవలాసితమ్ మృతజ్జ్ఞోవం చ యత్కించిత

అఙ్గానిన్నేవ విద్ధి తత్ అత్యుష్మగ్న్ప్రప్యధ్యాయత్

అస్మాజ్జాతా మే మిథూ చరన్న్ పుత్రో నిర్ముత్యా వైదేహః

అచేతా యశ్చ చేతనః స తం మణిమవిన్దత్

సోఽనఙ్గులిరావయత్ సోఽగ్రివః ప్రత్యముఞ్చత్ ॥ 53 ॥

సోఽజిహ్వో అసశ్చత వైతమృషిం విదిత్వా నగరం ప్రవిశేత్

యది ప్రవిశేత్ మిథౌ చరిత్వా ప్రవిశేత్

తథుమ్భవస్య ప్రతమ్ ఆతమగ్నై రథస్తైష్ఠా

ఏకాశ్వమేకయోజనమ్ ఏకచక్రమేకధురమ్

వౌతథ్రాజిగతిం విభా న లిప్యతి న వ్యధతే || 54 ||

నోస్యాక్షో యాతు సజ్జతి యచ్ఛ్వేతోన్రోహితాగ్నౌగ్నైః

రథే యుక్త్వాఽభితిష్ఠతి ఏకయా చ దశభిశ్చ స్వభూతే

ద్వాభ్యామిష్టయే విగ్ంశత్తా చ తిస్యభిశ్చ వహసే త్రిగ్ంశతా చ

నియద్భిర్వాయవిహతా విముంచ్య || 55 ||

ఆతనుష్ఠ ప్రతనుష్ఠ ఉద్ధమాఽధమ సన్ధమ

ఆదిత్యే చన్ద్రవర్ణానామ్ గర్భమాధేహి యః పుమాన్

ఇతస్సిక్తగ్ంసూర్యగతమ్ చన్ద్రమసే రసజ్జుభి

వారోదజ్ఞానయాగ్రేఽస్మిమ్ య ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే

అసంఖ్యేతోస్సహస్రాణి స్మర్యతే న చ దృశ్యతే || 56 ||

ఏవమేతన్నిజోధత ఆమన్తైరిన్ద్ర హరిభిః

యా॒హి మ॒యా॒ర॒రో॒మ॒భిః॑ | మా త్వా కే॒చి॒న్ని॒యే॒ము॒రి॒న్న పా॒శి॒నః॑ |

ద॒ధ॒న్వే॒వ తా॑ ఇ॒హి | మా మ॒న్తై॒రి॒న్త హ॒రి॒భిః॑ |

యా॒మి మ॒యా॒ర॒రో॒మ॒భిః॑ | మా మా కే॒చి॒న్ని॒యే॒ము॒రి॒న్న పా॒శి॒నః॑ |

ని॒ధ॒న్వే॒వ తాం (౨) ఇ॒మి | అ॒ణు॒భి॒శ్చ మ॒హా॒భి॒శ్చ ॥ 57 ॥

ని॒ఘృ॒ష్టై॒రస॒మా॒యు॒తైః | కా॒లై॒ర్హ॒రి॒త్వమా॒ప॒త్యైః॑ |

ఇ॒న్ద్రా॒యా॒హి స॒హస్ర॑య॒క్ | అ॒గ్ని॒ర్వ॒హృ॒ష్టి॒వస॑నః |

వా॒యుశ్చే॒తసి॑క॒ద్రు॒కః | స॒ంవ॒ధృ॒రో వి॒షా॒వ॒ర్ణైః॑ ||

ని॒త్యై॒స్తే॒ఽను॑చ॒రాస్త॑వ | సు॒బ్ర॒హ్మ॒ణ్యోగ్ం సు॒బ్ర॒హ్మ॒ణ్యోగ్ం సు॒బ్ర॒హ్మ॒ణ్యోమ్ |

ఇ॒న్ద్రాగ॑చ్ఛ హ॒రివ॑ ఆగ॑చ్ఛ మే॒ధా॒తి॒థేః | మే॒ష వృ॑ష॒ణశ్వ॑స్య మే॒నే ॥ 58 ॥

గౌ॒రావ॑స్మ॒ద్వి॒న్నహ॑ల్వ॒యై జౄ॒ర | కౌ॒శిక॑బ్ర॒హ్మ॒ణ గౌ॑త॒మఋ॑వ॒వాణ |

అ॒రు॒ణాశ్వా॑ ఇ॒హగ॑తాః | వ॒సవః॑ పృ॒థి॒వి॒క్షి॒తః॑ |

అ॒ష్టాది॒గ్వాస॑స్తా॒ఽగ్న॑యః | అ॒గ్నిశ్చ॑ జాత॒వేదో॑శ్చే॒త్యే॒తే |

తా॒మ్రాశ్వా॑స్తా॒మ్రర॑థాః | తా॒మ్రవ॑ర్ణాస్త॒థాఽసి॑తాః |

ద॒ణ్ణపా॑స్తాః॒ ఖాద॑గ్ద॒తః | ఇ॒తో రు॑ద్రాః ప॒రా॒ఙ్గ॒తాః ॥ 59 ॥

ఉక్తగ్గ్థానం ప్రమాణఇచ్ఛ పుర ఇతా బృహస్పతిశ్చ సవితౌ చ॥

విశ్వరూపైరిహగతామ్ రథోనోదకవర్షనా॥ అప్పుషా ఇతి తద్ద్యయోః॥ ఉక్తో వేషా

వాసాగ్ం సి చ॥ కాలవయవానామితః ప్రతీజ్య॥ వాసాత్య ఇత్యశ్వినో॥

కోఽన్తరిజ్ఞే శబ్దఙ్కరోతీతి॥ వాసిష్ఠో రౌహణో మీమాగ్ంసాఽన్తరే॥ తస్మైషా భవతి॥

వాశ్రేవ విద్యుదితి॥ బ్రహ్మణ ఉదరణమసి॥ బ్రహ్మణ ఉదీరణమసి॥

బ్రహ్మణ ఆస్తరణమసి॥ బ్రహ్మణ ఉపస్తరణమసి ॥ 60 ॥

[అపక్రామత గర్భిణ్యః]

అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్॥ అష్టపత్నీమిమాం మహీమ్॥ అహం వేద న మే మృత్యుః॥

నచామృత్యురఘాహరత్॥ అష్టయోన్యష్టపుత్రమ్॥ అష్టపదినమన్తరిక్షమ్॥

అహం వేద న మే మృత్యుః॥ నచామృత్యురఘాహరత్॥

అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్॥ అష్టపత్నీమమాన్దావమ్ ॥ 61 ॥

అహం వేద న మే మృత్యుః॥ నచామృత్యురఘాహరత్॥ సుత్రమాణం మహీమూషు॥

అదితిర్ద్యౌరదితిరన్తరిక్షమ్॥ అదితిర్ద్యౌతా స పితౌ స పుత్రః॥ విశ్వే దేవా అదితిః

పఞ్చజనోః॥ అదితిర్ద్యౌతమదితిర్ద్యౌత్వమ్॥ అష్టౌ పుత్రాస్తో అదితే॥

యే జాతాస్తన్యః పరి॥ దేవాం (2) ఉపపైతృప్తభిః ॥ 62 ॥

ప॒రా మార్త॒ణ్ణమా॑స్య॒త్ స॒ప్త॒భిః పు॒త్రైర॑ది॒తిః॑ | ఉ॒ప॒ప్రై॒త్సర్వం॑ యుగ॑మ్ | ప్ర॒జా॒యే
 మృ॒త్యవే॑ త॒త్ | ప॒రా మార్త॒ణ్ణమా॑భ॒రది॑తి | తానను॑క్రమి॒ష్యామః॑ | మి॒త్రశ్చ॑ వరు॒ణశ్చ॑ |
 ధా॒తా చో॑ర్వ॒మా చ॑ | అగ్నిం॑శ్శ్చ భగ॑శ్చ | ఇ॒న్ద్రశ్చ॑ వి॒వాస్వాగ్గ్నే॑త్యే॒తే | హి॒రణ్య॑ గ॒ర్భ
 హగ్నిం॑స॒శ్శుచి॑ప॒త్ | బ్ర॒హ్మజ॑జ్ఞానం తది॒త్పద॑మి॒తి గ॒ర్భః ప్రా॑జాప॒త్యః | అథ॑ పు॒రుషః
 స॒ప్త పు॒రుషః॑ || 63 || [యథా॒స్థానం॑ గ॒ర్భణ్యః॑]

యో॒ఽసౌ త॑ప॒న్నదే॑తి | స స॒ర్వేషాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణానా॑దయోదే॒తి | మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑
 మా ప॑క్షానామ్ | మా మమ॑ ప్రా॒ణానా॑దయోద॒గాః | అసౌ యో॒ఽస్తమే॑తి | స స॒ర్వేషాం॑
 భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణానా॑దయా॒స్తమే॑తి | మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॑క్షానామ్ | మా మమ॑
 ప్రా॒ణానా॑దయా॒స్తథా॑ | అసౌ య ఆ॒పూర్వ॑తి | స స॒ర్వేషాం॑ భూ॒తానాం॑
 ప్రా॒ణైర॒పూర్వ॑తి || 64 ||

మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॑క్షానామ్ | మా మమ॑ ప్రా॒ణైర॒పూర్వి॑ష్టాః | అసౌ యో॒ఽప్రక్షి॑య॒తి |
 స స॒ర్వేషాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణైర॒ప్రక్షి॑య॒తి | మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॑క్షానామ్ | మా మమ॑
 ప్రా॒ణైర॒ప్రక్షే॑ష్టాః | అమా॒ని నక్ష॑త్రా॒ణి స॒ర్వేషాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణైర॒ప్రస॑ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి
 చ॑ | మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॑క్షానామ్ | మా మమ॑ ప్రా॒ణైర॒ప్రసృ॑ప॒త మోత్స్య॑ప॒త || 65 ||

ఇ॒మే॑ మా॒సా॑శ్చార్థ॒మాసా॑శ్చ॒ స॒ర్వే॒షాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి చ॑
 మా॒ మే॑ ప్ర॒జాయా॒ మా ప॑క్షా॒నామ్॑ మా మమ॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ప్త మోత్స్ప॑ప॒త
 ఇ॒మ ఋ॒తవః॑ స॒ర్వే॒షాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి చ॑
 మా॒ మే॑ ప్ర॒జాయా॒ మా ప॑క్షా॒నామ్॑ మా మమ॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ప్త మోత్స్ప॑ప॒త
 అ॒యగ్ం॑ స॒ంవత్స॑రః॒ స॒ర్వే॒షాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి చ॑ ॥ 66 ॥

మా॒ మే॑ ప్ర॒జాయా॒ మా ప॑క్షా॒నామ్॑ మా మమ॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ప్త మోత్స్ప॑ప॒ ఇద॑మ॒హః॑
 స॒ర్వే॒షాం॑ భూ॒తానాం॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి చ॑ మా॒ మే॑ ప్ర॒జాయా॒ మా
 ప॑క్షా॒నామ్॑ మా మమ॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ప్త మోత్స్ప॑ప॒ ఇ॒యగ్ం॑ రో॒త్రిః॑ స॒ర్వే॒షాం॑
 భూ॒తానాం॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ర్ప॒న్తి చోత్స॑ర్ప॒న్తి చ॑ మా॒ మే॑ ప్ర॒జాయా॒ మా ప॑క్షా॒నామ్॑ మా
 మమ॑ ప్రా॒జ్ఞైర॑ప॒ప్రస॒ప్త మోత్స్ప॑ప॒ ఓం భూ॑ర్భు॒వస్సుః॑ ఏ॒తన్వో॑ మి॒థునం॑ మా నో
 మి॒థునగ్ం॑రీ॒ధివమ్॑ ॥ 67 ॥

అథా॑ది॒త్యస్యా॑ష్ట॒పురు॒షస్య॑ వ॒సూనా॑మాది॒త్యానా॑గ్గ్లానే స్వతే॑జసా భా॒ని
 రుద్రా॑నామాది॒త్యానా॑గ్గ్లానే స్వతే॑జసా భా॒ని ఆది॒త్యానా॑మాది॒త్యానా॑గ్గ్లానే స్వతే॑జసా
 భా॒ని స॒తాగ్ం॑స॒త్వానామ్॑ ఆది॒త్యానా॑గ్గ్లానే స్వతే॑జసా భా॒ని
 అభి॑ధాన్వ॒తామ॑భి॒ఘ్న॒తామ్॑ వా॒తవ॑తాం మ॒రుతామ్॑ ఆది॒త్యానా॑గ్గ్లానే స్వతే॑జసా

భాని॥ యు॒ధూ॒ణా॒మా॒ది॒త్యా॒నాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ వి॒శ్వేషా॑ద్దే॒వైనామ్॥
ఆది॒త్యా॒నాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ సం॒వత్స॑రస్య స్త॒వితుః॑॥ ఆది॒త్యస్య॑స్థానే స్వతే॑జసా
భాని॥ ఓం భూ॒ర్భువ॑స్స॒స్విః॑॥ ర॒క్షయో॑ వో మి॒థునం॑ మా నో మి॒థున॑గ్గం॒త్రీధీ॑వమ్ ॥ 68 ॥

ఆరో॒గస్య॑ స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ భ్రా॒జస్య॑ స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ ప॒టర॑స్య స్థానే
స్వతే॑జసా భాని॥ ప॒త॒లస్య॑ స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ స్వ॒ర్ణర॑స్య స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥
జ్యోతి॑షీమతస్య స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ విభా॑సస్య స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ క॒శ్యప॑స్య
స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ ఓం భూ॒ర్భువ॑స్స॒స్విః॑॥ ఆ॒పో వో మి॒థునం॑ మా నో
మి॒థున॑గ్గం॒త్రీధీ॑వమ్ ॥ 69 ॥

అ॒థ వా॒యోరే॑కాద॒శపు॑రుష॒స్త్వైకాద॑శస్త్రీక॒స్య॑॥ ప్ర॒భ్రాజ॑మానానాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే
స్వతే॑జసా భాని॥ వ్య॒వదా॑తానాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥
వా॒సుకి॑వైద్యుతానాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ ర॒జతా॑నాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే
స్వతే॑జసా భాని॥ ప॒రుషా॑ణాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ శ్వా॒మానా॑గ్గం
రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ క॒పిలా॑నాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥
అతి॑లో॒హితా॑నాగ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే స్వతే॑జసా భాని॥ ఊ॒ర్ధ్వానా॑గ్గం॒రుద్రా॑ణాగ్గీ॒స్థానే
స్వతే॑జసా భాని ॥ 70 ॥

అవపతన్తానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని| వైద్యుతానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే
 స్వతేజసా భాని| ప్రభ్రాజమానీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని|
 వ్యవదాతీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని|
 వాసుకివైద్యుతీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని|
 రజతానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని| పరుషానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే
 స్వతేజసా భాని| శ్యామానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని|
 కపిలానాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని| అతిలోహితీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే
 స్వతేజసా భాని| ఊర్ధ్వనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని|
 అవపతన్తీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే స్వతేజసా భాని| వైద్యుతీనాగ్గుద్రాణాగ్గ్లానే
 స్వతేజసా భాని| ఓం భూర్భువస్సుః| రూపాణి వో మిథునం మా నో
 మిథునగ్గుర్హిత్వమ్ || 71 ||

అథాగ్నేరష్టపురుషస్య| అగ్నేః పూర్వదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని| జాతవేదస
 ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని| సహజసో దక్షిణదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|
 అజిరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని| వైశ్వానరస్యాఽపరదిశ్యస్య స్థానే
 స్వతేజసా భాని| నర్వాపస ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని| షజ్జిరాధస
 ఉదగదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని| విసర్వణ ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని|
 ఓం భూర్భువస్సుః| దిశో వో మిథునం మా నో మిథునగ్గుర్హిత్వమ్ || 72 ||

దక్షిణపూర్వస్వాన్ని విసర్పి నరకః తస్మాన్నః పరిపాహి దక్షిణపరస్వాం విశ్వవిసర్పి
 నరకః తస్మాన్నః పరిపాహి ఉత్తరపూర్వస్వాన్ని విషాదీ నరకః తస్మాన్నః పరిపాహి
 ఉత్తరపరస్వాన్నిశ్వవిషాదీ నరకః తస్మాన్నః పరిపాహి ఆ యస్మిన్మస్తు వాసవా
 ఇద్వియాణి శతక్రతవిత్యేతే || 73 ||

ఇన్ద్రశ్చైషా వో వసుభిః పురస్తాదుపదధతామ్ మనోజవసో వః పితౄభిర్దక్షిణత
 ఉపదధతామ్ ప్రచేతా వో రుద్రైః పశ్చాదుపదధతామ్ విశ్వకర్షో వ ఆదిత్యరుత్తరత
 ఉపదధతామ్ త్వష్టా వో రూపైరుపరిష్టాదుపదధతామ్ సంజ్ఞానం వః పశ్చాదితి
 ఆదిత్యసర్వోఽగ్నిః పృథివ్యామ్ వాయురస్తలజ్ఞే సూర్యో దివి చంద్రమా దిక్షు
 నక్షత్రాణి స్వలోకే ఏవాప్యేవ ఏవాహ్యగ్నే ఏవాహి వాయో ఏవాహీన్ద్ర ఏవాహి
 పూషన్ ఏవాహి దేవాః || 74 ||

ఆపమాపామపస్సర్వోః అస్మాదస్మాదితోఽముతః అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ సహ
 సర్వాస్మరర్థియా వాయుశ్చో రశ్మిపతయః మరీచ్ఛాత్సాన్ అద్రుహాః
 దేవీర్భువనసూవరిః పుత్రవత్త్వాయ మే సుత మహానామ్నీర్మహామానాః మహాసో
 మహాసస్యుః || 75 ||

దే॒వీః ప॑ర్ణ॒స్వ॒సూ॒వరీః॑ | పు॒త్ర॒వ॒త్త్వాయ॑ మే సు॒త | అ॒పా॒ఽఽశ్చ॒ష్టమ॑పా రక్షః॑ |
 అ॒పా॒ఽఽశ్చ॒ష్టమ॑పా రఘ॒మ్ | అ॒పా॒ఽఽఘ్రా॒మప॑చా॒ఽఽవర్తి॑మ్ | అప॑దే॒వీ॒ర్త హీ॑త |
 వ॒జ్ర॒న్దే॒వీర॑జీతాగ్న్య | భు॒వ॒న్దే॒వ॒సూ॒వరీః॑ | ఆ॒ది॒త్యాన॑దితిన్దే॒వీమ్ |
 యోని॑నోర్ధ్వముదీ॒షత ॥ 76 ॥

భ॒ద్రం క॑ర్ణే॒భిః శృ॒ణు॒యామ॑ దే॒వాః | భ॒ద్రం ప॑శ్యే॒మాక్ష॑భి॒ర్యజ॑త్రైః |
 స్థి॒రైర॑స్థై॒స్త్రిష్ఠ॑వాగ్ం॒స్త్తనూ॑భిః | వ్య॒శే॒మ దే॒వహీ॑తం॒ యదా॑యుః | స్వ॒స్తి న॒ ఇన్ద్రో
 వృ॒ద్ధశ్ర॑వాః | స్వ॒స్తి నః॑ పూ॒షా వి॒శ్వవే॑దాః | స్వ॒స్తి న॒స్తార్క్ష్యో॑ అ॒రిష్ట॑నేమిః | స్వ॒స్తి నో
 బృ॒హస్ప॑తిర్దధాతు | కై॒తవో॑ అరు॒ణాస॑శ్చ | ఋ॒ష॒యో వా॑తర॒శనాః॑ | ప్ర॒తి॒ష్ఠాగ్ంశ॑తధా
 హి | స॒మాహీ॑తానో సహ॒స్రధా॑యసమ్ | శి॒వా న॒శ్శస్త్ర॑మా భవన్తు | ది॒వ్యా ఆప॑ ఓ॒షధ॑యః |
 సు॒మృ॒డీకా॑ సర॒స్వతి॑ మా తే వ్యోమ॑ స॒న్దృశే ॥ 77 ॥

యో॒ఽపాం॑ పు॒ష్పం వే॑ద | పు॒ష్పవాన్॑ ప్ర॒జావాన్॑ ప॒శుమాన్॑ భవతి | చ॒న్ద్రమా॑ వా అ॒పాం
 పు॒ష్పమ్ | పు॒ష్పవాన్॑ ప్ర॒జావాన్॑ ప॒శుమాన్॑ భవతి | య ఏ॒వం వే॑ద |
 యో॒ఽపా॒మాయ॑తనం వేద | ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి | అ॒గ్నిర్వో అ॒పామాయ॑తనమ్ |
 ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి | యో॒ఽగ్నే॒రాయ॑తనం వేద ॥ 78 ॥

ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ ఆ॒పో॒ వా అ॒గ్నే॒రా॒య॒త॒నమ్ । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ య ఏ॒వం
వే॒దః యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॒దః । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ వా॒యు॒ర్వా
అ॒పా॒మాయ॑త॒నమ్ । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ యో వా॒యో॒రా॒య॒త॒నం వే॒దః
ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి ॥ 79 ॥

ఆ॒పో వై వా॒యో॒రా॒య॒త॒నమ్ । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ య ఏ॒వం వే॒దః ।
యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॒దః । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ అ॒సౌ వై త॒ప॒న్నపా॒మాయ॑త॒నమ్ ।
ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ యో॒ఽము॒ష్మ త॒ప॒త ఆ॒య॒త॒నం వే॒దః । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒
ఆ॒పో వా అ॒ము॒ష్మ త॒ప॒త ఆ॒య॒త॒నమ్ ॥ 80 ॥

ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ య ఏ॒వం వే॒దః యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॒దః । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్
భ॑వతి॒ చ॒న్ద్ర॒మ వా అ॒పా॒మాయ॑త॒నమ్ । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ యశ్చ॒న్ద్ర॒మ॒స
ఆ॒య॒త॒నం వే॒దః । ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి॒ ఆ॒పో వై చ॒న్ద్ర॒మ॒స ఆ॒య॒త॒నమ్ ।
ఆ॒య॒త॒న॒వాన్ భ॑వతి ॥ 81 ॥

య ఏ॒వం వే॑ద॒ యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద॒ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ నక్ష॑త్రా॒ణి వా
అ॒పా॒మాయ॑త॒నమ్ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ యో నక్ష॑త్రా॒ణామాయ॑త॒నం వే॑ద॒
ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ ఆ॒ప్తో వై నక్ష॑త్రా॒ణామాయ॑త॒నమ్ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ య
ఏ॒వం వే॑ద॒ ॥ ౮౨ ॥

యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద॒ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ ప॒ర్థన్వో॑ వా అ॒పా॒మాయ॑త॒నమ్
ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ యః ప॒ర్థన్వ॑స్త్వా॒యత॑నం వే॑ద॒ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒
ఆ॒ప్తో వై ప॒ర్థన్వ॑స్త్వా॒ఽఽయ॑త॒నమ్ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ య ఏ॒వం వే॑ద॒
యో॒ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద॒ ॥ ౮౩ ॥

ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ స॒ం॒వత్స॑రో వా అ॒పా॒మాయ॑త॒నమ్ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒
య॒స్సం॑వత్స॒రస్త్వా॒యత॑నం వే॑ద॒ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ ఆ॒ప్తో వై
స॒ం॒వత్స॑రస్త్వా॒యత॑నమ్ ఆ॒యత॑న॒వాన్ భ॑వతి॒ య ఏ॒వం వే॑ద॒
॥ యో॒ఽఘ్న॑ నా॒వం ప్ర॑తిష్ఠితాం వే॑ద॒ ప్ర॒త్యే॒వ తి॑ష్ఠతి ॥ ౮౪ ॥

ఇ॒మే॒ వై లో॒కా అ॒ప్పు ప్ర॑తి॒ష్ఠితాః॑ | తదే॒షాఽభ్య॑నూ॒క్తా | అ॒పాగ్ం ర॒స॒ముద॑యగ్ం స॒న్నా |
 సూ॒ర్యే శు॒క్రగ్ం స॒మాభృ॑తమ్ | అ॒పాగ్ం ర॒సస్య॑ యో ర॒సః | తం వో గృ॑హ్ణా॒మ్యుత్త॑మమి॒తి |
 ఇ॒మే వై లో॒కా అ॒పాగ్ం ర॒సః | తే॒ఽము॑ష్ణి॒న్నాది॒త్యే స॒భాభృ॑తాః |
 జా॒నుద॑ష్ణి॒ముత్త॑రవే॒దీభ్య॑త్వా | అ॒పాం పూ॑రయి॒త్వా గు॑ల్ఫద॒ష్ణుమ్ || 85 ||

పు॒ష్కర॑ప॒ణ్ఠైః పు॒ష్కర॑ద॒ణ్ఠైః పు॒ష్కరై॑శ్చ స॒గ్గస్తో॒ర్య | తస్మి॑న్విహో॒యసే॑ | అ॒గ్నిం
 ప్ర॒ణీయో॑ప॒సమా॑ధాయ | బ్ర॒హ్మ॒వది॑నో వద॒న్తి || క॒స్మాత్ప్ర॒ణీతే॑ఽయ॒మగ్ని॑శ్చే॒యతే॑ ||
 సాప్ర॒ణీతే॑ఽయ॒మప్పు॑ హ్యయ॒జ్ఞోయ॑తే | అ॒సౌ భు॑వ॒నేప్యనో॑హితా॒గ్నిరే॒తాః | తమ॑భి॒త
 ఏ॒తా అ॒బీష్ట॑క్తా ఉ॒పద॑ధా॒తి | అ॒గ్నిహో॑త్రే ద॒ర్శపూ॑ర్ణమా॒సయోః॑ ||
 ప॒శుబ॒ధ్నే చా॑తు॒ర్హస్తే॑షు || 86 ||

అథో॑ ఆ॒హుః | స॒ర్వేషు॑ య॒జ్ఞక్ర॑తు॒ష్వితి॑ | ఏ॒తద్ధ॑ స్మ॒ వ ఆ॑హుశ్శ॒ణ్ణిలోః॑ | క॒మగ్ని॑జ్ఞో॒నుతే॑ |
 స॒త్రియ॑మ॒గ్నిజ్ఞో॑న్వో॒నః | స॒ంవ॒త్సరం॑ ప్ర॒త్యక్షే॑ణ | క॒మగ్ని॑జ్ఞో॒నుతే॑ |
 సా॒వి॒త్రమ॒గ్నిజ్ఞో॑న్వో॒నః | అ॒ముమా॑ది॒త్యం ప్ర॒త్యక్షే॑ణ | క॒మగ్ని॑జ్ఞో॒నుతే॑ || 87 ||

నో॒చి॒కేత॑మ॒గ్నిజ్ఞో॑న్వో॒నః | ప్రా॒ణాన్ప్ర॒త్యక్షే॑ణ | క॒మగ్ని॑జ్ఞో॒నుతే॑ |
 చా॒తు॒ర్హస్తే॑త్రియ॒మగ్ని॑జ్ఞో॒న్వోనః॑ | బ్ర॒హ్మ ప్ర॒త్యక్షే॑ణ | క॒మగ్ని॑జ్ఞో॒నుతే॑ |

వైశ్వస్రుజమగ్నిః॑ ఇన్ద్రా॑నః॒ శరీ॑రం ప్రత్యక్షే॑ణ కమగ్నిః॑ ఇన్ద్రా॑నుతే॒
ఉపా॑నువాక్యమా॑శుమగ్నిః॑ ఇన్ద్రా॑నః ॥ 88 ॥

ఇమాన్ లో॒కాన్ప్రత్యక్షే॑ణ కమగ్నిః॑ ఇన్ద్రా॑నుతే॒ ఇమ॑మారుణకేతుకమగ్నిః॑ ఇన్ద్రా॑ను ఇతి॒
య ఏ॒వాసా॑ ఇత॒శ్చై॒మత॑శ్చై॒వ్యతీ॑పాతీ॒ తమి॑తి॒ యోఽగ్నే॑ర్నిధూ॒య వే॑ద॒
మిథు॑నవాన్స్థవతి॒ ఆపో॑ వా అగ్నే॑ర్నిధూ॒యాః మిథు॑నవాన్స్థవతి॒ య ఏ॒వం వే॑ద ॥ 89 ॥

ఆపో॑ వా ఇద॒మాసన్థు॑లమే॒వ స ప్ర॒జాప॑తిరే॒కః పు॒ష్కర॑ప్ర॒ణ్ణే స॒మభ॑వత్ తస్మా॑న్తర్హ॒నసి॑
కామ॑స్స॒మవర్త॑త ఇద॒గ్ంసృ॑జే॒యమి॑తి॒ తస్మా॑ద్యత్పు॒రుషో॑ మ॒నసా॑భిగచ్ఛతి॒ తద్వో॒చా
వద॑తి॒ తత్కర్మ॑ణా కరోతి॒ తదే॒షాఽభ్య॑నూక్తా॒ కామ॑స్తదగ్రే॒ సమ॑వర్తతాభి॒ మన॑సో రే॒తః
ప్రథ॑మం యదా॒సీత్ ॥ 90 ॥

సతో॑ బ॒ద్ధమ॑సతి॒ నిర॑విన్ధన్న్॒ హృది॑ ప్రతీ॒ష్యా క॒వయో॑ మనో॒షేతి॑
ఉపై॑నన్తదు॒పన॑మతి॒ యత్కా॑మో భవతి॒ య ఏ॒వం వే॑ద॒ స తపో॑ఽతప్యత॒ స
తప॑స్తప్తా॒ శరీ॑రమధూనుత॒ తస్య॑ యన్తోగ్ంస॒మాసీ॑త్
తతో॑ఽరు॒ణాః కై॒తవో॑ వాతర॒శనా॑ ఋషయ॒ ఉద॑తిష్ఠన్న్ ॥ 91 ॥

యే నభాః॥ తే వైభాససాః॥ యే వాలాః॥ తే వాలఖిల్వాః॥
యో రసః॥ సోఽపామ్॥ అన్తరతః క్షార్గం భూతగ్ంసర్వన్తమ్॥
తమబ్రవీత్॥ మమ వైత్వంమాగ్ం సా సమభూత్ ॥ ౧౨ ॥

నేత్యబ్రవీత్॥ పూర్వమేవాహమిహసమితి॥ తత్పురుషస్య పురుషత్వమ్॥ స సహస్రశీర్షా
పురుషః॥ సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్॥ భూత్వదతిష్ఠత్॥ తమబ్రవీత్॥ త్వం వై
పూర్వగ్ంసమభూః॥ త్వమిదం పూర్వః కురుష్యేతి॥ స ఇత ఆదాయాపః॥ ౧౩ ॥

అజ్ఞానినా పురస్తాదుపాదధాత్॥ ఏవాప్యేవేతి॥ తత ఆదిత్య ఉదతిష్ఠత్॥ సా ప్రాచీ దిక్॥
అథోఽరుణః కైతుర్ద్వక్షిణత ఉపాదధాత్॥ ఏవాహ్యగ్న ఇతి॥ తతో వా అగ్నిరుదతిష్ఠత్॥
సా దక్షిణా దిక్॥ అథోరుణః కైతుః పశ్చాదుపాదధాత్॥ ఏవాహి వాయో ఇతి ॥ ౧౪ ॥

తతో వాయురుదతిష్ఠత్॥ సా ప్రతీచీ దిక్॥ అథోరుణః కైతురుత్తరత ఉపాదధాత్॥
ఏవాహిద్వైతి॥ తతో వా ఇన్ద్ర ఉదతిష్ఠత్॥ సోదీచీ దిక్॥ అథోరుణః కైతుర్ముఢ్య
ఉపాదధాత్॥ ఏవాహి పూషన్నితి॥ తతో వై పూషోదతిష్ఠత్॥ సేయన్దిక్ ॥ ౧౫ ॥

అథో॑రు॒ణః కే॑తు॒రుప॑రి॒ష్టాదు॑పాదధాత్| ఏ॒వాహి॑ దే॒వా హ॑తి| తతో॑ దే॒వమ॑ను॒ష్యాః
 పిత॑రః| గ॒ర్భర్వా॑స్ప॒రస॑శ్చోదతిష్ఠన్|| సో॒ర్ధ్వా బి॑క్| యా వి॒ప్రుషో॑ వి॒పరో॑పతన్||
 తాభ్యో॑ఽసు॒రా ర॑క్షాగ్ంసి పిశ్రా॑చాశ్చోదతిష్ఠన్|| తస్మా॑త్తే ప॒రాభ॑వన్|| వి॒ప్రుడో॑భ్యో హి
 తే స॒మభ॑వన్|| తదే॒షాభ్య॑నూక్తా || 96 ||

ఆపో॑ హి య॒ధ్యహి॑తీర్గర్భ॒మాయ॑న్|| దక్ష॑న్దధా॒నో జ॑నయన్తీస్స॒యంభు॑మ్| తత
 ఇ॒మేధ్య॑స్సృజ్యన్త॒ సర్గాః॑| అద్భ్యో॑ వా ఇ॒దగ్ం స॑మభూత్| తస్మా॑ది॒దగ్ంస॑ర్వం బ్ర॒హ్మ
 స్వయ॑ంభ్యతి| తస్మా॑ది॒దగ్ం స॑ర్వగ్ం శి॒ఖిల॑మి॒వాఽధ్రు॑వమి॒వాభ॑వత్|
 ప్ర॒జాప॑తిర్వావ తత్| ఆత్మ॑నాత్మానం వి॒ధాయ॑| తదే॒వాను॑ప్రావి॒శత్|
 తదే॒షాభ్య॑నూక్తా || 97 ||

వి॒ధాయ॑ తో॒కాన్ వి॒ధాయ॑ భూ॒తాని॑| వి॒ధాయ॑ స॒ర్వోః ప్ర॑బిశో బిశ॑శ్చ| ప్ర॒జాప॑తిః
 ప్ర॒థమ॑జా ఋ॒తస్య॑| ఆత్మ॑నాత్మాన॒మభి॑సంవి॒వేశే॑తి| స॒ర్వమే॒వేద॑మాప్తా|
 స॒ర్వమ॑వ॒రుద్ధా॑| తదే॒వాను॑ప్రవి॒శతి॑| య ఏ॒వం వేద॑ || 98 ||

చతు॑ష్టయ్య ఆపో॑ గృ॒హ్ణతి॑| చ॒త్వారి॒ వా అ॒పాగ్ంరూ॑పాణి| మే॒ఘో వి॑ద్యుత్|
 స్తన॑యి॒త్సర్వ॑ష్టిః| తాన్యే॒వావ॑రుద్ధే| ఆత॑పతి వ॒ద్వ్యా గృ॒హ్ణతి॑| తాః పు॒రస్తా॑దు॒పద॑ధాతి|

ఏ॒తా వై బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑స్యా ఆ॒పః॑ ము॒ఖత॑ ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑స॒మవ॑రు॒న్ధే॑ ।

॥ త॒స్మాన్ము॒ఖత్ బ్ర॑హ్మ॒వర్చ॑స్సిత॒రః ॥ 99 ॥

కూ॒ప్యా గృ॑ష్ణాతి॒ తా ద॑క్షి॒ణత॑ ఉ॒పద॑ధాతి॒ ఏ॒తా వై తే॑జ॒స్విన్తీ॑రా॒పః॑ తే॒జ ఏ॒ఽవ॑స్య
ద॑క్షి॒ణత్ ద॑ధాతి॒ తస్మా॑ద్దక్షి॒ణోఽర్ధ॑స్తేజ॒స్విత॑రః॒ స్థావ॑రా గృ॑ష్ణాతి॒ తాః ప॒శ్చాదు॑పదధాతి॒
ప్రతి॑ష్ఠితా వై స్థావ॑రాః॒ ప॒శ్చాదే॑వ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి॒ వహ॑న్తీర్నృ॒ష్ణాతి ॥ 100 ॥

తా ఉ॒త్తర॑త ఉ॒పద॑ధాతి॒ ఓజ॑సా వా ఏ॒తా వహ॑న్తీర్న॒వోద్గతీ॑ర్న॒వ ఆ॒కూజ॑తీర్న॒వ ధా॑వన్తీః॒
ఓజ॑ ఏ॒వాన్యోత్త॑రత్ దధాతి॒ తస్మా॑దుత్త॒రోఽర్ధ॑ ఓజ॒స్విత॑రః॒ సంభా॑ర్య గృ॑ష్ణాతి॒ తా
మ॒ధ్య ఉ॒పద॑ధాతి॒ ఇ॒యం వై సంభా॑ర్యః॒ అ॒స్యామే॑వ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి॒ ప॒ల్వల్యా గృ॑ష్ణాతి॒
తా ఉ॒పరి॑ష్ఠాదు॒పాద॑ధాతి ॥ 101 ॥

అ॒సౌ వై ప॒ల్వల్యాః॑ అ॒ముష్యా॑మే॒వ ప్రతి॑తిష్ఠతి॒ ది॒క్షాప॑దధాతి॒ ది॒క్షు వా ఆ॒పః॑ అ॒న్నం వా
ఆ॒పః॑ అ॒న్యో వా అ॒న్నజ్ఞా॑యతే॒ యదే॑వాన్యోఽ॒న్నజ్ఞా॑యతే॒ తద॑వరు॒న్ధే॑ తం వా
ఏ॒తమ॑రు॒ణః కే॒తవో॑ వాత॒రశ॑నా ఋ॒షయో॑ఽచి॒న్వన్న్ । తస్మా॑దా॒రుణ॑కే॒తుకః ॥ 102 ॥

తదే॑షా॒భ్యనూ॑క్తా॒ కే॒త॒వో॑ అ॒రు॒ణా॑స॒శ్చ॒ యు॒ష॒యో॑ వా॒తర॑శ॒నాః॒ ప్ర॒తి॒ష్ఠాగ్ం॑ శ॒తధా॑హి॒
 స॒మా॒హితా॑సో స॒హస్ర॑ధా॒యస॒మితి॑ శ॒తశ॑శ్చై॒వ స॒హస్ర॑శ॒శ్చ ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి॒ య
 ఏ॒త॒మగ్ని॑ఞ్చై॒నుతే॑ య ఉ॒చై॒నమే॑వం వేద॑ ॥ 103 ॥

జా॒నుద॑ఘ్ని॒ముత్త॑ర॒వేదీ॑భ్య॒త్వా అ॒పాం॑ పూ॒రయ॑తి॒ అపా॑గ్ం స॒ర్వత్వా॑య॒
 పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణగ్ం॒రుక్మం॑ పు॒రుష॑మి॒త్యుప॑దధాతి॒ తపో॑ వై పు॒ష్కర॑ప॒ర్ణమ్
 స॒త్యగ్ం॒రుక్మః॑ అ॒మృతం॑ పు॒రుషః॑ ఏ॒తావ॑ద్వా వా॒న్తి॒ యావ॑దే॒తత్ యావ॑దే॒వాన్తి॑ ॥

104 ॥

తద॑వ॒రుధ్ధే॑ క్షూ॒ర్ణము॑పదధాతి॒ అపా॑మే॒వ మే॒ధమ॑వ॒రుధ్ధే॑ అ॒థో స్వ॑ర్గస్య లో॒కస్య॑
 స॒మ॒ప్త్యై ఆ॑ప॒మాపా॑మ॒పస్స॑ర్వోః॒ అస్సా॑ద॒స్సాది॒తోఽమృ॑తః॒ అగ్ని॑ర్వో॒యశ్చ సూ॑ర్యశ్చ॒
 స॒హస॑ఞ్చ॒స్కర॑ర్థి॒యా ఇతి॑ వా॒య్వశ్చో॑ ర॒శ్మిప॑త॒యః లో॒కం పృ॑ణా॒చ్ఛద్రం॑ పృ॒ణ

॥ 105 ॥

యా॒న్తి॒స్రః ప॑ర॒మ॒జాః ఇ॒న్ద్రఘ్నో॑షా వో వసు॑భిరే॒వాప్యే॑వేతి॒ ప॒ఞ్చాచి॑త॒య ఉ॑పదధాతి॒
 పా॒ణ్క్తోఽగ్నిః॑ యా॒వానే॑వా॒గ్నిః త॑ఞ్చై॒నుతే॑ లో॒కం పృ॑ణయా ద్వి॒తీయా॑ము॒పద॑ధాతి॒
 ప॒ఞ్చ ప॑దా వై వి॒రాటో॑ తస్యా వా ఇ॒యం పాదః॑ అ॒న్తరి॑క్షం పాదః॑ ద్వో॒ పాదః॑

వి॒శః పా॑దః | ప॒ర॒ర॒జాః పా॑దః | వి॒రా॒జ్యే॒వ ప్ర॑తి॒తిష్ఠ॑తి | య ఏ॒తమ్ సు॒గ్ధి॑న్ము॒తే | య
ఉ॒చ్ఛై॒నమ్మే॒వం వే॑ద || 106 ||

అ॒గ్నిం ప్ర॑ణీ॒యోప॑స॒మాధా॑య॒| తమ॑భి॒త ఏ॒తా అ॒భీష్ట॑కా॒ ఉప॑దధాతి॒| అ॒గ్నిహో॒త్రే
ద॑ర్శ॒పూర్ణ॑మా॒సయోః॑॥ ప॒శుబ॒ధ్యై చా॑తు॒ర్హస్త్యే॑షు॒| అథో॑ ఆ॒ముః| స॒ర్వేషు॑
య॒జ్ఞక్ర॑తు॒ష్పితి॑| అథ॑ హ॒స్సాహ॑రు॒ణస్సా॑యం॒భువః॑| సా॒వి॒త్రః
స॒ర్వోఽగ్ని॑లి॒త్యన॑ను॒షణ్ణం॑ మ॒న్యోమ॑హే॒| నానా॑ వా ఏ॒తేషాం॑ పీ॒ర్వ్యాణి॑
క॒మగ్ని॑జ్ఞోను॒తే || 107 ||

స॒త్రి॒యమ॒గ్ని॒ఞ్చ॒న్వా॒నః॑ | క॒మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒ను॒తే॑ | సా॒వి॒త్రమ॒గ్ని॒ఞ్చ॒న్వా॒నః॑ | క॒మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒ను॒తే॑ |
 నా॒చి॒కే॒తమ॒గ్ని॒ఞ్చ॒న్వా॒నః॑ | క॒మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒ను॒తే॑ | చా॒తుర్॒హో॒త్రి॒య-మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒న్వా॒నః॑ |
 క॒మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒ను॒తే॑ | వై॒శ్వా॒నృ॒జమ॒గ్ని॒ఞ్చ॒న్వా॒నః॑ | క॒మ॒గ్ని॒ఞ్చ॒ను॒తే॑ || 108

[illegible]

ప్రాజాపత్యో॑ వా ఏ॒షోఽగ్నిః॑ ప్రాజాపత్యః॑ ప్రజాః॑ ప్రజావాన్ భవతి॑ య ఏ॒వం వేద॑
 పశు॑కామశ్చిన్విత॑ స॒ంజ్ఞానం॑ వా ఏ॒తత్ పశూనామ్॑ యదాపః॑ పశూనామే॒వ
 స॒ంజ్ఞానేఽగ్నిః॑ శ్చిన్వితే॑ పశు॒మాన్ భవతి॑ య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 110 ॥

వృ॒ష్టికామశ్చిన్విత॑ ఆపో॒ వై వృ॒ష్టిః ప॒ర్థన్యో వర్ష॑కో భవతి॑ య ఏ॒వం వేద॑
 ఆమ॒యావ్ చిన్విత॑ ఆపో॒ వై భే॒షజమ్ భే॒షజమే॒వాస్థి కరోతి॑ స॒ర్వమాయురేతి॑
 అ॒భిచర॑గ్గ్ శ్చిన్విత॑ వజ్రో॒ వా ఆపః॑ ॥ 111 ॥

వ॒శ్రమే॒వ భ్రాతృ॑వ్యేభ్యః ప్రహ॑రతి॒స్త్రిణుత॑ ఏ॒నమ్ తేజ॑స్కామో॒ యశస్కామః॑
 బ్ర॒హ్మవర్చ॑సకామ॒స్సుర్గకామశ్చిన్విత॑ ఏ॒తావద్వా॑ వాస్తి॒ యావదే॑తత్
 యావదే॑వాస్తి॒ తదవ॑రుణే॒ తప్తైతద్వ॑తమ్ వర్ష॑తి న ధా॑వేత్ ॥ 112 ॥

అ॒మృతం॑ వా ఆపః॑ అ॒మృత॑స్యాన॒ద్దరిత్యై॑ నా॒ఘ్న మూత్ర॑పు॒ర్విషక్కు॑ర్యాత్ న ని॒ష్ఠివేత్
 న వి॒వస॑నస్నాయాత్ గు॒హ్యో వా ఏ॒షోఽగ్నిః॑ ఏ॒తస్యాగ్నే॑రనతిదాహయ॑ న
 పు॒ష్కర॑ప॒ణ్ణని హిర॑ణ్యం॒వాఽభి॒ష్ఠేత్ ఏ॒తస్యాగ్నే॑రనభ్యారోహయ॑ న
 కూర్మ॑స్యాశ్శీయాత్ నో॒దక॑స్యా॒ఘాతు॑కాన్యేనమోద॒కాని భవ॑న్తి అ॒ఘాతు॑కా ఆపః॑

య॑ ఏ॒త॒మ॒గ్ని॑జ్ఞో॒ను॒తే॑ | య॑ ఉ॒చ్చై॒న॒మే॒వం॑ వే॒ద॑ || 113 ||

ఇ॒మా॒ను॒కం॑ భు॒వనా॑ సి॒షధే॑మ | ఇ॒న్ద్ర॑శ్చ॒ వి॒శ్వే॑ చ॒ దే॒వాః | య॑జ్ఞో॒ఽన్త॒న్వ॑జ్ఞో
ప్ర॒జా॑జ్ఞో | ఆ॒ది॒త్యై॒రి॒న్ద్ర॒స్స॒హ॑ సి॒షధా॑తు | ఆ॒ది॒త్యై॒రి॒న్ద్ర॒స్స॒గ॒ణో॑ మ॒రు॒ద్భిః॑ | అ॒స్సా॒కం
భూ॑త్వ॒వితా॑ త॒నూ॒నామ్ | ఆ॒ప్ల॒వ॒స్వ ప్ర॒ప్ల॒వ॒స్వ | ఆ॒ణ్ణీ॒భ॒వ॒జ మా॑ ము॒హుః |
సు॒ఖా॒దీ॒ద్ధుః॒ఖని॑ధ॒నామ్ | ప్ర॒తి॒ము॒జ్ఞా॒స్వ సా॒ం పు॒రమ్ || 114 ||

మ॒రీచ॑య॒స్సాయం॑భు॒వాః | యే॑ శ॒రీరా॑ణ్యక॒ల్ప॒యన్ | తే॑ తే॒ దే॒హా॒ఙ్క॒ల్ప॒యన్తు॑ | మా
చ॒ తే భ్యో॑స్స తీ॒రి॒షత్ | ఉ॒త్తి॒ష్ఠ॒త మా॑ స్వ॒ప్త | అ॒గ్ని॒మి॒చ్ఛ॒ధ్వం భా॑ర॒తాః | రా॒జ్ఞానో॑మ॒స్య
త్ప॒ష్ఠాసః॑ | సూ॒ర్యే॒ణ స॒యు॒జో॒ష॒సః | య॒వా సు॒వాసాః॑ | అ॒ష్టాచ॑క్రా న॒వద్వారా॑ || 115 ||

దే॒వానాం॑ పూ॒రయో॑ధ్య | తస్యాగ్ం॑హిర॒ణ్మయః॑ కో॒శః | స్వ॒ర్గో లో॒కో జ్యోతి॑షా॒ఽఽవృ॑తః |
యో వై తాం॑ బ్ర॒హ్మ॒ణో వే॒ద | అ॒మృతే॑నా॒ఽఽవృ॑తాం పు॒రీమ్ | త॒స్మై బ్ర॒హ్మ చ॑ బ్ర॒హ్మ చ॑
ఆ॒యుః కి॒ర్తిం ప్ర॒జాన్ద॑దుః | వి॒భ్రా॒జమా॑నాగ్ం॒హరి॑ణీమ్ | య॒శసా॑ స॒మ్పూర్ణి॑వృతామ్ |
పు॒రగ్ంహిర॒ణ్మయాం॑ బ్ర॒హ్మ || 116 ||

వి॒వే॒శాఽప్ర॑రా॒జితా॑ | ప॒రా॒జ్ఞేత్వ॑జ్యో॒మయా॑ | ప॒రా॒జ్ఞేత్వ॑నా॒శక్తి॑ | ఇ॒హచ॑ము॒త్రచా॑న్వే॒తి |

వి॒ద్యా॒న్వే॒వా॒సు॒రా॒సు॒భ॒యాన్ | య॒త్కు॒మారీ॑ మ॒న్త॒యతే॑ | య॒ద్యోషి॑ద్య॒త్పతి॑వ్రతా॒
అ॒రి॒ష్టం॑ య॒త్కించ॑ క్రి॒యతే॑ | అ॒గ్ని॒స్తదను॑వే॒ధతి॑ | అ॒శృతా॑స॒శ్శృతా॑స॒శ్చ || 117 ||

య॒జ్వానో॑ యే॒ఽప్య॑య॒జ్వనః॑ | స్వ॒ర్యన్తో॑ నా॒పేక్ష॑న్తే | ఇ॒న్ద్రమ॒గ్ని॒ఞ్చ యే॑ వి॒దుః | సి॒కతా॑
ఇ॒వ స॒ంయన్తి॑ | ర॒శ్మిభి॑స్స॒ముదీ॑రితాః | అ॒స్మాల్లో॒కాద॑ము॒ష్కాచ్చ॑ | ఋ॒షిభి॑రదా॒త్ప్యశ్మి॑భిః |
అ॒వేత॑ వీ॒త వి॒చ స॒ర్వతా॑తః | యే॒ఽత్తస్థి॑ పు॒రొణా॑ యే॒ చ నూ॑తనాః |
అ॒హోభి॑ర॒ద్భిర॒క్తుభి॑ర్వ॒క్తమ్ || 118 ||

య॒మో దదా॑త్వ॒వసా॑నమ॒ష్టే | నృ॑ మృ॒ణన్తు॑ నృ॒పాత్వ॑ర్యః | అ॒క్యష్టా॑ యే॒ చ కృ॑ష్ట॒జాః |
కు॒మారీ॑షు క॒నీనీ॑షు | జా॒రిణీ॑షు చ॒ యే హి॒తాః | రే॒తఃపి॑తా॒ ఆణ్ణపి॑తాః |
అ॒గ్గోరే॑షు చ॒ యే ఘ॒తాః | ఉ॒భయాన్॑ పు॒త్రపా॑త్ర॒కాన్ | యు॒వేఽహం॑
య॒మరా॑జగాన్ | శ॒తమి॑న్ను శ॒రదః॑ || 119 ||

అ॒దో య॒ధృష్ణా॑ వి॒లబ॑మ్ | పి॒తృణా॑ఞ్చ॒ యమ॑స్య చ॒ వరు॑ణస్యా॒శ్వనో॑ర॒గ్నేః |
మ॒రుతా॑ఞ్చ॒ విహా॑యసామ్ | కా॒మప్ర॑యవ॒ణం మే॑ అ॒స్తు | స॒హ్యేవా॑స్మి స॒నాత॑నః | ఇతి॑
నాకో॑ బ్ర॒హ్మిశ్ర॑వో రా॒యో ధ॑నమ్ | పు॒త్రనా॑హో దే॒వీరి॒హఽఽహి॑త || 120 ||

విశేష్టశ్చంద్రశేష్టశ్చ॥ అపేతో నిర్ముతిగ్ం హథః॥ పరిచాధగ్శ్వేతకుఖమ్॥
 నిజశ్చగ్ంశబలోదరమ్॥ స తాన్ వాచ్యాయయా సహ॥ అగ్నే నాశయ సప్తశః॥
 ఈర్ష్యాసూయే ఋభుక్షామ్॥ మన్యుం కృత్యం చ దీధిరే॥ రథేన కిగ్ంశుకావతా॥
 అగ్నే నాశయ సప్తశః ॥ 121 ॥

పర్జన్యాయ ప్రగాయతా॥ దివస్పత్రాయ మిథుషే॥ స నో యవసమిచ్ఛతు॥ ఇదం వచః॥
 పర్జన్యాయ స్వరాశే॥ హృదో అష్టమృత్యురస్తద్యుయోతా॥ మయోభూర్వాతో
 విశ్వకృష్టయస్సన్వసే॥ సుపిప్తలా ధిషభీర్దైవగోపాః॥ యో గర్భమోషభీనామ్॥
 గవోఽశ్వుణోత్పర్వతామ్॥ పర్జన్యః పురుషీణామ్ ॥ 122 ॥

పునర్నామైత్తిజ్జాయమ్॥ పునరాయః పునర్భగః॥ పునర్భాస్మాణమైతు మా॥
 పునర్ద్రవిణమైతు మా॥ యన్మేఽద్య రేతః పృథివీమస్మాన్॥
 యదోషభీరప్యసరద్యదాపః॥ ఇదన్తత్పునరాదదే॥ దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే॥
 యన్మే రేతః ప్రసిచ్యతే॥ యన్మ ఆజాయతే పునః॥ తేన మామమృతం కురు॥ తేన
 సుప్రజసమ్కూరు ॥ 123 ॥

అధ్వస్తిరోధోఽజాయత| తవ వైశ్రవణస్సదా| తిరోధోహి సప్తత్నాన్నః| యే అప్తోఽన్నన్తి
 కేచన| త్వష్టిం మాయాం వైశ్రవణః| రథగ్గంసహస్రవన్ధురమ్|
 పురుశ్శక్రగ్గంసహస్రాశ్వమ్| ఆస్థాయాయాహి నో బలిమ్| యష్టే భూతానీ
 బలిమావహన్తి| ధనగ్భావో హస్తిహిరణ్యమశ్వాన్ || 124 ||

అసామ సుమతౌ యజ్ఞియస్స| శ్రియం బభ్రుతోఽన్నముఖీం విరాజమ్| సుదర్శననే
 చ క్రౌఞ్చో చ| మైనాగే చ మహాగిరా| శతద్వాష్టారగమన్తా| సగ్గంహర్తృన్నగరం తవ
 ఇతి మన్త్రః| కల్పోఽత ఊర్ధ్వమ్| యద్వి బలిగ్గం హరేత్| హిరణ్యనాభయే వితుదయే
 కాభేరాయాయం బలిః || 125 ||

సర్వభూతాభిపతయే నమ ఇతి| అథ బలిగ్గంహృత్వపతివృత| క్షత్రం క్షత్రం వైశ్రవణః|
 బ్రాహ్మణో వయగ్గస్సః| నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్గంసః| అస్సాత్ప్రవిశ్యాన్నమద్భీతి|
 అథ తమగ్నిమాదభీత| యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుజ్ఞోత|
 తిరోధో భూః| తిరోధో భువః || 126 ||

తిరోధోస్సః| తిరోధో భూర్భువస్సః| సర్వేషాం లోకానామాభిపత్యే సిదేతి| అథ
 తమగ్నిమిద్భీత| యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుజ్ఞోత| తిరోధో భూస్వాహా||

తి॒రో॒ధో భు॒వ॒స్సాహ॑॥ తి॒రో॒ధో స్స॒స్సాహ॑॥ తి॒రో॒ధో భూ॒ర్భువ॑స్స॒స్సాహ॑॥ యస్మి॒న్నస్య॑
కాలే॑ స॒ర్వో ఆ॒ను॒తీర్ ఘ॑తా భవే॒యః॑ ॥ 127 ॥

అపి॑ బ్రా॒హ్మణ॑ముఖీ॒నాః॑ తస్మి॒న్నష్నః॑ కాలే॑ ప్ర॒యు॒జ్ఞోతా॑ పర॒స్సుప్త॑జనాద్వే॒షి మా॒స్మ
ప్రమా॑ద్యన్తమాధ్వాపయేత్ స॒ర్వోర్థో సిద్ధ్య॑న్తే॒ య ఏ॒వం వే॒దః క్షు॑ధ్యన్నిదమ॒జాన॑తామ్
స॒ర్వోర్థో న॑ సిద్ధ్యన్తే॒ యన్తే॑ వి॒ఘాతు॑కో భ్రాతా॑ మమాన్తర్హృదయే శ్రితః॑ ॥ 128 ॥

తస్మా॑ ఇ॒మమ॑గ్రపి॒ణ్ణజ్ఞాహో॑మి॒ స మే॑ఽర్థాన్సా॒ వివ॑ధీత్ మయి॒ స్సాహ॑॥
రా॒జాభి॒రాజా॑య ప్రస॒హ్యస్తా॑హినే॒ నమో॑ వ॒యం వైశ్ర॑వ॒ణాయ॑ కుర్మహే॒ స మే॑
కామా॑న్మామకా॒మాయ॑ మ॒హ్యమ్॑ కా॒మేశ్వ॑రో వైశ్ర॒వణో॑ దదాతు॒ కుభే॑రాయ
వైశ్ర॒వణాయ॑ మ॒హారా॑జాయ నమః॑ కై॒తవో॑ అరు॒ణాస॑శ్చ॒ ఋష॑యో వాతర॒శనాః॑
ప్రతి॑ష్ఠాగ్గింశత॒థా హి॑ స॒మాహితా॑సో సహస్ర॒థాయ॑సమ్ శి॒వాన॑శ్చన్తమా భవన్తు॑
ద్రి॒వ్యో ఆప॑ ఓష॒ధయః॑ సు॒మృ॒డీకా॑ సర॒స్వతీ॑ మా తే॒ వ్యోమ॑ స॒న్న్వితీ॑ ॥ 129 ॥

సం॑వత్సరమేతద్వ॒తం చ॑రేత్ ద్వా॒ వా మ్నాసా॑ నియమస్సమాసే॒న
తస్మి॑న్నియమవిశే॒షాః॑ త్రి॒షవ॑ణముదకోపస్పర్శ్వి॒ చతు॑ర్థకాలపానభక్త॒స్సాహ్తి॑
అహ॑రహర్వో భైక్షమశ్నేయాత్ ఔ॒దుంబ॑రీభిస్సమి॒ద్భిరగ్నిం॑ పరిచరేత్

పునర్నామైత్తిన్బయమిత్యేతేనాఽనువాకేన| ఉద్భుతపరిపూతాభిరభ్యః కార్యం కుర్వత

॥ 130 ॥

అసంఖ్యాయవాన్| అగ్నయే వాయవే సూర్యాయ| బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే| చంద్రమసే
నక్షత్రేభ్యః| ఋతుభ్యస్సంవత్సరాయ| వరుణాయారుణాయేతి వ్రతహోమాః|
ప్రవర్ణవదాదేశః| అరుణః కాణ్ణఋషయః| అరణ్యేఽభియోరన్| భద్రశ్శురేభిరితి
ద్యౌః జపిత్వా ॥ 131 ॥

మహానామ్నిభిరుదకగ్ం సగ్గిస్తర్ణ్య| తమాచార్యో దద్యాత్|
శివానశ్శుక్తమేత్యౌషధీరాలభతే| సుమృడికేతి భూమిమ్| ఏవమపవర్గే| ధేనుర్దక్షిణా|
కగ్ంసం వాసశ్చ క్షౌమమ్| అన్యద్వా శుక్లమ్| యథాశక్తి వా| ఏవగ్గ్స్వాధ్యాయధర్మేణ|
అరణ్యేఽభియోత| తపస్వీ పుణ్యో భవతి తపస్వీ పుణ్యో భవతి ॥ 132 ॥

ఓం భద్ర॑కృ॒ణ్ణే॑భిః శృ॒ణు॒యామ॑ దే॒వాః | భద్రం॑ ప॒శ్యే॒మాక్ష॑భి॒ర్యజ॑త్రైః |
స్థి॒రైర॑స్థి॒ష్ఠు॒వాగ్ం॑స్థ॒నాభిః॑ | వ్య॒శే॒మ దే॒వహి॑తం యదా॒యుః | స్వ॒స్తి న॒ ఇన్ద్రో॑
వృ॒ద్ధత్ర॑వః | స్వ॒స్తి నః॑ ప్రా॒శా చి॒శ్వవే॑దాః | స్వ॒స్తి న॒స్తార్క్ష్యో॑ అ॒రిష్ట॑నేమిః | స్వ॒స్తి నో
బృ॒హ॒స్పతి॑ర్దధాతు ॥ 133 ॥

॥ ఓం శాంతిః॑ శాంతిః॑ శాంతిః॑ ॥

